

Infokarta

Včely

ŽIVOČIŠNÁ ŘÍŠE

Včely jsou zástupci blanokřídlého hmyzu z čeledi včelovití. Do této čeledi řadíme známé včely medonosné, dále samotářské včely a čmeláky. Jako hmyz i včela má typické tělo, které se skládá ze tří částí. Konkrétně z hlavy, hrudi a zadečku. Stopka, která je pro část blanokřídlých typická, patří k zadečku, stejně jako zadní část střední části. Z hrudi potom vyrůstají 2 páry blanitých křídel a 3 páry kráčivých končetin. Na zadečku je potom u samic kladélko, které je přeměněno v žihadlo. Včela patří mezi hmyz s proměnou dokonalou, larvy tedy nevypadají jako dospělci a při vývoji se kuklí, v kukle se celé tělo přetransformuje.

Včela medonosná je známá svým „rodinným“ životem. Včelstvo tvoří 3 kasty – jedna královna, dělnice a samci trubci. Královninou povinností je klást vajíčka a udržovat tak celé včelstvo při životě, nicméně v královnu je samice „vykrmena“ tzv. mateří kašičkou. Dělnice, tedy většina včelstva, si tedy můžou obstarat novou královnu tak, že larvu začnou kašičkou krmit. Dělnice obstarávají veškerou práci v kolonii, povinností trubců je pouze oplodnit královnu.

Včely představují důležitou roli v ekosystému jako opylovači rostlin. Při získávání potravy (nektaru) přelétají z květu na květ a přenášejí tím pyl, což umožňuje se rostlinám rozmnožovat. Pyl pochází ze samčí rostliny a přenesením pylu na samičí orgán pestík se rostlina oplodní. Včela medonosná je nejdůležitějším opylovačem ze všech druhů opylovačů, které zahrnují i vosy, mouchy, motýli a netopýry.

Z nektaru poté v plástvích v úlu vzniká med, který je potravou jak pro včely, tak pro jiné živočichy, jako je medojed nebo člověk. Včelařství je obor, který se zabývá chovem včely medonosné, sběrem medu a dalších produktů úlu (pyl, vosk, propolis, mateří kašička) a podporuje opylování rostlin. Sběr medu byl evidován už před 12 tisíci lety na jeskynní malbě ve Španělsku. Na českém území bylo včelařství zaznamenáno v 9. století a hromadná těžba medu začala ve 14. století. Vztah včelaře a včel je vzájemně prospěšný. Včelař sbírá včelí produkty a zároveň včely krmí, poskytuje jim přístřeší a stará se, aby přežily zimu. Včelař také zbavuje včely parazitů, jako kleštíka včelího, který přenáší včelí nemoci, které ohrožují včelí populace.

Česká koalice pro ochranu biodiverzity
přednášky · online materiály · zážitkové programy

www.ccbc.cz

YouTube: NF CCBC

info@ccbc.cz